

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 DEP
0030 Oslo**Studieseksjonen**Saksbehandler: Gro Telhaug
Besøksadr: Remmen, Halden
Telefon: 69 21 52 09
E-post: gro.telhaug@hiof.no
Telefaks:

Deres ref.: 200902523-/KTA/HJS

Vår ref.: 2009/923

Dato: 30.10.2009

Høringsuttalelse om endringer i kommunehelsetjenesteloven - et verdig tjenestetilbud

Høgskolen i Østfold viser til brev datert 29. juni 2009 vedrørende høring om forslag til endringer i kommunehelsetjenesteloven § 2-1 om rett til helsehjelp og forslag om ny forskrift hjemlet i kommunehelsetjenesteloven § 1-3 femte ledd og sosialtjenesteloven § 4-6 om en verdig eldreomsorg.

Forslaget har vært vurdert ved avdeling for helse- og sosialfag. Høgskolen har følgende synspunkter:

Høgskolen i Østfold viser til departementets høringsnotat vedrørende ovennevnte, sendt ut ved høringsbrev datert 29. juni 2009.

I høringsbrevet redegjøres det kort for hvilke lov- og forskriftsendringer som foreslås, samt forliket mellom de politiske partiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk venstreparti, Kristelig folkeparti og Venstre vedrørende omsorgsplan 2015 og verdighetsgarantien, samt dokumentforslag 8/104. Det stilles ingen konkrete spørsmål til høringsinstansene.

Innledningsvis vil høgskolen få presisere at vi på ingen måte er imot verdighet innen eldreomsorgen, eller helsetjenesten for øvrig. Vi reagerer imidlertid på at dette ønskes gjennomført ved lov og forskriftsendringer.

Som departementet redegjør for i sitt høringsnotat står begrepet nødvendig helsehjelp sentralt i kommunehelsetjenesteloven, jf. § 2-1. Det materielle innholdet i dette begrepet er også vesentlig endret siden loven ble vedtatt i 1982. Pasientenes rettstilling er klart styrket - ikke minst som følge av pasientrettighetsloven av 2. juli 1999. Dette innebærer blant annet at pasientenes rett til medvirkning, selvbestemmelse og et individuelt tilpasset tjenestetilbud er styrket. Hvor langt disse rettighetene strekker seg i dag er det vanskelig å si helt generelt, dette vil i stor grad avhenge av forholdene i den konkrete sak. Det er blant annet uklart hvilken rett pasientene har til å bestemme innholdet i eget tjenestetilbud.

Høgskolen i Østfold klarer ikke helt å se hvilke nye juridiske rettigheter en lovfesting av begrepet verdighet medfører for landets pasienter. Departementet gjør heller ikke særlig omfattende forsøk på å forklare hva det materielle sett nye skal være. Etter vårt syn dekket det meste av det man ønsker å forskriftsfeste av bestemmelser og juridiske rettigheter pasientene allerede har jf. for eksempel det generelle forsvarlighetskravet, eller rettighetene i pasientrettighetsloven som nevnt ovenfor.

Innholdet i begrepet verdighet i daglig tale er sterkt verdiladet og vil i stor grad variere med den enkelte og pasientenes subjektive oppfatninger. Hva som er et verdig liv eller tjenestetilbud for den ene, vil ofte ikke sammenfalle med ønsker, verdier og preferanser hos en annen.

Bestemmelsen kan også medføre unødige konflikter mellom pasienter/pårørende og pliktsubjektet (kommunen), da vurderingene av hva et verdig tjenestetilbud innebærer vil kunne variere veldig. Når man tar i bruk så sterke formuleringer som "en verdighetsgaranti", kan det bli en utfordring for kommunen å forklare pasienter og pårørende at deres syn på verdigheten i tilbudet – ikke vil bli lagt til grunn ved utformingen av tjenestetilbudet.

Høgskolen i Østfold er bekymret for at bestemmelsen kan bli oppfattet som en papirbestemmelse uten reelt innhold, og ved det bidra til å undergrave tilliten til kommunehelsetjenesteloven og helseretten generelt.

Med hilsen

Med hilsen

Beth Linde
studiedirektør

Gro Telhaug
rådgiver